

BOHNANZA

Auteur: Uwe Rosenberg

Uitgegeven door Amigo Spiele, 1997

Een kaartspel voor gewiekste bonenkwekers en -handelaars voor 3 tot 5 spelers vanaf 12 jaar.

SPELMATERIAAL:

- 104 speelkaarten
- 6 'derde bonenveld'-kaarten (waarvan één reserve-kaart)

SPELIDEE:

Elke speler handelt in bonen. Deze bonen teelt hij op zijn velden en probeert hij met (grote) winst te verkopen. Hoe meer bonen van eenzelfde soort op een veld groeien, hoe groter natuurlijk de opbrengst zal zijn. In bepaalde gevallen wordt de speler echter verplicht tot een vroege verkoop wat dan slechts een lage opbrengst oplevert. Soms valt zelfs helemaal niets te verdienen. De speler die uiteindelijk met zijn bonenhandel de meeste geldstukken verdient, wint dit spel.

DE BONENKAARTEN:

- Er zijn acht verschillende bonensoorten. Elke soort komt een verschillend aantal keren voor in het spel. Het getal op de kaart geeft aan hoeveel kaarten er van die welbepaalde bonensoort in het spel aanwezig zijn. (minimum aantal: 6x - maximum aantal: 20x)
- Onderaan elke kaart staat de zogenaamde 'bonometer'. Via deze bonometer wordt aangeduid hoeveel geldstukken de verkoop van bonen zal opbrengen. De getallen geven aan hoeveel gelijke bonenkaarten op een bonenveld nodig zijn om bij een verkoop één, twee, drie of vier geldstukken te ontvangen. Een verkoop kan nooit meer dan vier geldstukken ineens opbrengen.

voorbeeld: Bij een 'Saubohne' heb je drie of vier gelijke kaarten nodig om één geldstuk te ontvangen, vijf of zes kaarten voor twee geldstukken, zeven kaarten voor drie geldstukken en acht (of meer) kaarten voor de vier geldstukken.

DE GELDSTUKKEN:

Bij een verkoop krijg je geldstukken. Deze bekom je door de bonenkaarten om te draaien. Op elke kaart staat aan de ommezijde één geldstuk afgebeeld.

DE BONENVELDEN:

In de beginfase van het spel heeft elke speler twee bonenvelden ter beschikking. Elke speler kan hierdoor twee rijen van gelijksoortige kaarten kan openen.

Elke speler kan tijdens het verdere spel éénmaal een derde bonenveld aankopen. Vanaf dan mag hij tot drie rijen kaarten voor zich openleggen. Zo'n derde bonenveld kost drie geldstukken. Deze geldstukken neemt hij van zijn voorraad en legt ze weg op de aflegstapel (voorkant naar boven). Na deze aankoop krijgt de speler een 'derde bonenveld'-kaart en legt deze voor zich open.

SPELVOORBEREIDING:

- De 'derde-bonenveld'-kaarten worden opzij gelegd.
- Schud alle bonenkaarten en verdeel ze één per één onder de spelers totdat iedereen vijf kaarten bezit.
- De overtollige kaarten vormen een verdeckte stapel in het midden van de tafel.
- Zeer belangrijke grondregel: De volgorde waarin een speler nieuwe kaarten toevoegt aan zijn handkaarten mag tijdens het spel nooit veranderd worden. Ook de vijf startkaarten blijven in de gekregen volgorde! Kaarten sorteren per soort is in dit spel op geen enkel moment toegestaan! De voorste kaart (die volledig zichtbaar is) is steeds de eerste kaart die moet uitgespeeld worden. Nieuwe kaarten worden steeds achteraan het rijtje toegevoegd.

- De speler links van de deler begint.

SPELVERLOOP:

De speler die aan beurt is moet steeds volgende vier akties uitvoeren:

aktie 1: bonenkaaren uitspelen

- De speler moet de voorste kaart (volledig zichtbaar) verplicht op één van zijn bonenvelden plaatsen. (Enige uitzondering: als de speler geen handkaarten meer heeft.) Hij begint hiervoor ofwel een nieuw bonenveld, verlengt een bestaand bonenveld of moet eerst een bonenveld verkopen (of indien mogelijk en gewenst een derde bonenveld opstarten).
- Hierna mag deze speler nog zijn tweede handkaart uitspelen. Dit is echter geen verplichting.
- Tijdens het Spelverloop zal het meermaals voorkomen dat een speler uit vrije wil of omdat hij niet anders kan, een bonenveld vrijmaakt door het te verkopen. Hiervoor vergelijkt hij het aantal aanwezige bonenkaarten op dat veld met de bonometer van die bonensoort. Hij draait nu evenveel bonenkaarten om (met de geldstukzijde zichtbaar) als het aantal waarop hij recht heeft. De overblijvende bonenkaarten legt hij vervolgens open op de aflegstapel.

Opmerking: Een bonenveld waarop slechts één bonenkaart ligt mag niet verkocht worden. Eerst moet een ander bonenveld verkocht worden. Dit mag natuurlijk wel indien elk bonenveld slechts één bonenkaart bevat. In zo'n geval brengt de verkoop van zo'n veld helemaal niets op.

voorbeeld: Voor drie 'Brechbohlen' ontvang je één geldstuk. De speler draait nu één zo'n bonenkaart om en legt beide andere open op de aflegstapel. Zijn geldstuk legt hij apart voor zich.

aktie 2 : handelen of weggeven

- De speler neemt de twee bovenste kaarten van de stapel en legt ze open voor zich neer.
- Nu moet deze speler beslissen of hij deze kaarten al dan niet behoudt. Indien hij ze behoudt, moet hij ze wel (in de volgende aktie) op zijn bonenvelden plaatsen (hij kan ze in geen geval toevoegen aan zijn handkaarten). Hij mag echter ook proberen om deze kaarten (één of beide) te ruilen met een andere speler. De speler aan beurt mag hierbij eventueel ook één of meerdere van zijn handkaarten proberen te verhandelen. Dit moet echter wel steeds gepaard gaan met de ruil van één of beide openliggende kaarten.

Opmerkingen:

1. De medespelers mogen in deze fase enkel kaarten verhandelen met de speler aan beurt. Onderlinge ruilakties zijn niet toegestaan.
2. De medespelers kunnen enkel kaarten uit hun handvoorraad betrekken in de ruil.
3. Een ruil moet niet steeds evenwichtig zijn. Iemand mag zonder problemen meerdere van zijn kaarten ruilen tegen slechts één andere kaart (of omgekeerd).
4. Als gevolg van dit handelen zal de volgorde van de handkaarten wellicht gewijzigd worden. Er kunnen namelijk kaarten weggenomen worden (echter nooit toegevoegd worden!). De overblijvende handkaarten moeten wel in de oorspronkelijke volgorde blijven zitten. Kaarten mogen pas uit de handvoorraad weggenomen worden indien het effectief tot een ruil komt. (Eerst wegnemen en dan terugsteken kan tot een verandering in de volgorde leiden...)
5. De kaarten die men bekomt door dit handelen worden apart voor elke speler gelegd. Dit om te vermijden dat ze nogmaals bij een ruil betrokken zouden worden.
6. Indien niemand nog wil of kan handelen wordt deze aktie beëindigd.
7. Gedurende deze aktie mag elke speler ook zomaar kaarten weggeven. (De speler aan beurt moet er echter steeds bij betrokken zijn.) Voor de speler aan beurt mogen dit zowel handkaarten als één of beide openliggende kaarten zijn,

voor de andere medespelers alleen handkaarten.

8. 'Geschenkkarten' moeten nooit verplicht aangenomen worden! (Deze zouden immers in de volgende fase toegevoegd moeten worden aan de bonenvelden.)

aktie 3 : verhandelde of gekregen bonenkaarten aanleggen

Elke speler moet nu de bonenkaarten die hij tijdens de vorige fase verkreeg op zijn bonenvelden leggen. Indien nodig moet hij hiervoor eerst een (of meerdere) bonenveld(en) verkopen.

aktie 4 : bijnemen van nieuwe bonenkaarten

- De speler aan beurt neemt stuk per stuk drie kaarten van de reservestapel. Hij voegt deze aan zijn handvoorraad toe. Let wel: deze kaarten worden achteraan toegevoegd en wel zodanig dat de laatst genomen kaart ook achteraan zit.
- Hierna is de volgende speler aan beurt. Er wordt in wijzerzin gespeeld.

VERDERE AKTIES PER SPELER:

Elke speler mag op gelijk welk moment (ook al is iemand anders aan beurt) volgende akties uitvoeren:

- Bonenkaarten op een bonenveld verkopen.
- Een 'derde bonenveld' opstarten door de koop van een 'derde bonenveld'-kaart.
- Afspraken maken die hij evenwel niet altijd zal of kan nakomen.

SPELEINDE EN WINNAAR:

- Indien de verdeckte kaartstapel is opgebruikt, wordt de aflegstapel goed geschud en opnieuw gebruikt. Dit wordt slechts twee maal gedaan. Nadat de afneemstapel voor de derde keer is opgebruikt, eindigt het spel onmiddellijk.
- Elke speler kan na het speleinde alleen nog bonenvelden verkopen. Zijn handkaarten tellen niet meer mee.
- De speler die uiteindelijk de meeste geldstukken kon verzamelen, heeft het spel gewonnen.

VARIANTEN:

- Beginnende spelers starten onmiddellijk met drie bonenvelden.
- Indien vijf spelers deelnemen, zakt de kostprijs van een 'derde bonenveld'-kaart tot twee geldstukken.
- Nadat de afneemstapel voor de derde keer is opgebruikt, mag elke speler nog één of twee handkaarten uitspelen en op zijn bonenvelden leggen. Handel drijven is echter niet meer mogelijk. Deze variant zorgt ervoor dat het spel een minder abrupt einde kent. Iedereen heeft hier nog een zogenaamde nabeurt.

Date Last Modified: 06-03-1998

© Deze pagina is onderdeel van de vzw Vlaams Spellenarchief